

SPARKLING AV GIPSPLATER

SPARKLING SIDE 2
LIMING SIDE 8

SPARKLING AV GIPSPLATER

I dette kapittel vises generell sparkling av gipsplater og hjørneprofiler.

VIKTIGE FORUTSETNINGER

Informasjonen i dette kapitlet er kun ment som en innføring i sparkelutførelsen. Selv om valg av materialer, verktøy og metoder er viktig for resultatet, er det den håndverksmessige utførelse som det blir lagt merke til og som vil gi et resultat som entreprenører og byggherrer vil være fornøyd med.

De sparklede skjøtene er en del av det samvirket som gir konstruksjonene styrke og stivhet. Derfor må beskrivelse for materialer og utførelse følges. Gjør man ikke det, er det ingen garanti for at man oppnår de nødvendige egenskapene.

For å oppnå krav foreskrevet i Norgips veggtabell og veggvelger, må skjøter på siste lag strimles og sparkles.

HOLD BYGGET VARMT OG TØRT

Det er viktig at det holdes en tilstrekkelig temperatur under hele sparkelarbeidet. Men høy temperatur er ikke nok. Det må også sørges for skikkelig lufting, slik at fuktigheten fra de lufttørkende sparkelmassene har mulighet til å unnslippe. Er det dårlige utluftingsmuligheter er avfuktere den eneste løsningen. Se kapitlet "byggeplassforhold" foran i boka.

TØRKETIDER FOR PLATESPARKEL

Unngå tørketidene i de grå feltene i tabellen nede, både når det gjelder sparkelarbeidet og det på følgende malingsarbeidet. Ved å sparkle og male ved ugunstige forhold på byggeplassen, vil konsekvensen av dette gi svakere sparkelskjøter, skjolder og misfargning på den ferdig malte overflaten.

RELATIV LUFTFUKTIGHET	TEMPERATUR °C			
	10	15	20	25
30 %	26 T	18 T	12 T	9 T
40 %	29 T	20 T	14 T	10 T
50 %	36 T	24 T	17 T	12 T
60 %	42 T	29 T	20 T	14 T
70 %	54 T	38 T	26 T	19 T
80 %	78 T	54 T	38 T	27 T

T= ca antall timer tørketid

FØR SPARKLING

Ikke begynn sparkelarbeidet før vegger og tak er helt ferdige. Det anbefales f. eks ikke å sparkle den ene siden av veggen hvis platene på den andre siden skal monteres senere. Lister rundt dører mm. bør først monteres etter at sparkelarbeidet er utført.

Kontroller at flaten er hel og uten skader. Sjekk at skruer ikke stikker ut. Sliping av skruer vil svekke skruens rustbeskyttelse. Alle mindre sprekker og skader over 3 mm skal fylles med kjemisk herdende masse.

Er det løs gips eller større skader, skal gipsplaten byttes eller det felles inn et gipsplatestykke.

Loggfør temperatur og luftfuktighet under hele sparkel og malingsarbeidet.

HVILKEN SKJØTEREMSE

Det finnes forskjellige remser, både i papir og i glassfiber. Det finnes også glassfibertape som er selvklebende. Det skal kun brukes strimmel av papir i skjøten på en kartongkledd gipsplate. Dette gir skjøtene styrke, slik at det ikke oppstår sprekker. Bruk papirstrimmel som er spesielt beregnet til formålet og som i tillegg er lett å brette når den skal legges i innvendige hjørner.

TIL HJØRNENE

Utvendige hjørner skal forsterkes. Det utføres med hjørnebeslag i stål eller i plast (Aquabead). Det finnes også en

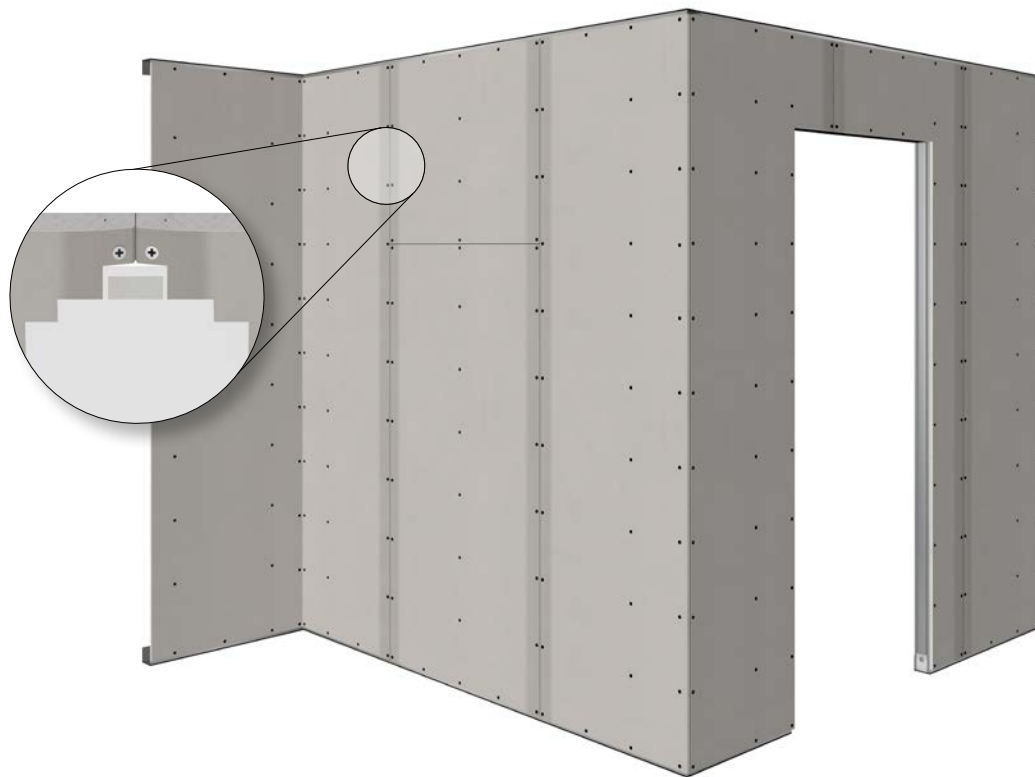
papirtape med stålinnlegg - "Flexible Metal Tape" - som kan brettes slik at den kan benyttes på hjørner som ikke er i 90° vinkel.

Akrylfugemasse i innvendige hjørner skal ikke brukes. Innvendige hjørner er som en skjøt. Den skal skjøtebehandles på samme måte som en skjøt midt på veggen. Det skal brukes papirstrimmel - Alternativt profiler egnet for innvendige hjørner.

BEVEGELSER OG SETTINGER

Ved tilslutninger til bygningsdeler i andre materialer, er det vanskelig å unngå sprekkdannelser. Derfor er flatremsing mot andre bygningsdeler en viktig behandling.

Ved eventuelle små bevegelser vil det bli et pent riss i stedet for ujevne sprekkdannelser langs overgangen.

SPARKLING PLATESKJØTER

SPARKLING AV PLATESKJØTER

Norgips sparkel og papirstrimmel brukes til plateskjøter.

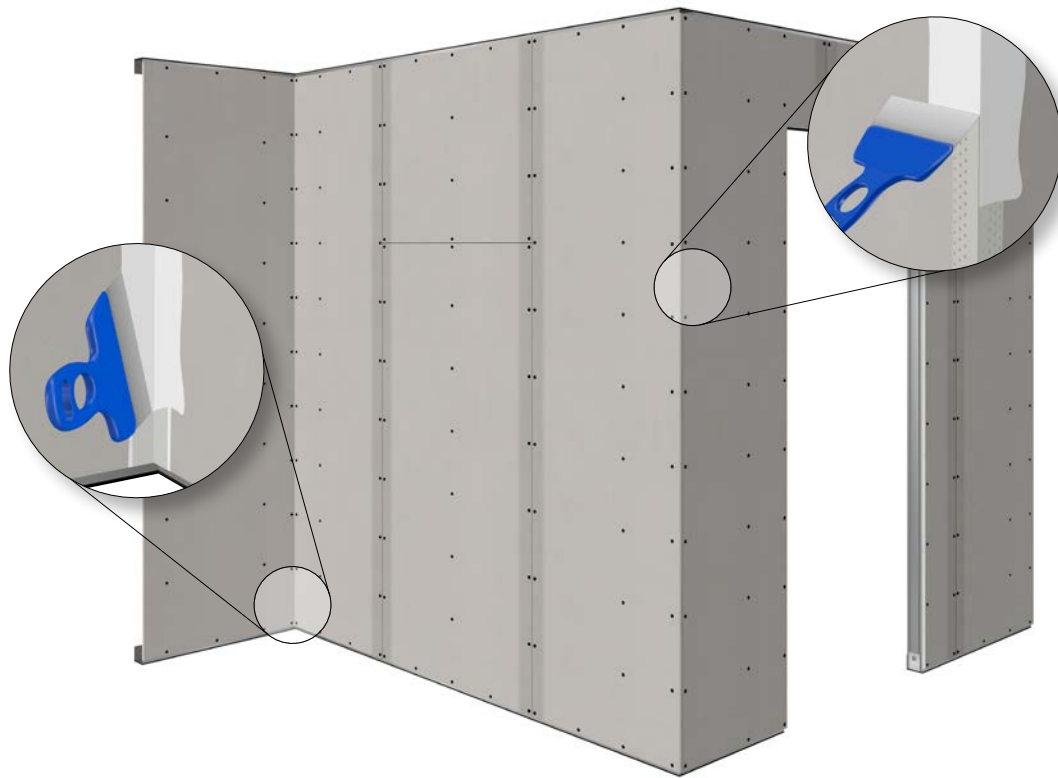
METODE		
FØR SPARKLING	Kontroller temperatur samt relativ luftfuktighet, samt at flaten er hel og uten skader.	✓
1:E GANGSPARKLING	Et lag sparkelmasse legges i. Forsenkningen fylles.	✓
STRIMMEL	Papirstrimmel skal brukes og legges i den våte sparkelen.	✓
2:E GANGSPARKLING	Forsenkning fylles helt opp med sparkel.	✓
3:E GANGSPARKLING	Siste laget legges i en bredde på minimum 250 mm.	✓
SKRUER	Sparkles minst 2 ganger.	✓
KORTKANTER	Kanter som ikke har forsenkning avfases, så papir mellom to plater ikke er i kontakt.	✓
SPARKLING/STRIMLING KORTKANTER	Utføres på samme måte som skjøter med forsenede kanter.	✓
SLIPING	Sparkel slipes med fint sandpapir.	✓
SPARKLING OVER NEDFORET HIMLING, 1 LAG PLATER	Vegger med et lag plater må sparkles hele veien opp, også over nedpendlet himling.	🔥
SPARKLING OVER NEDFORET HIMLING, 2 LAG PLATER	Ikke nødvendig når plater på vegg er montert med forskyvet skjøt.	🔥
AVSLUTT MOT UJEVN KONSTRUKSJON	Bruk kantbeslag (KS13 eller J13) som avslutt, og legg en fuge mellom beslag og tilstøtende konstruksjon.	✓

GRUNNLEGGENDE MONTASJE

OPPNÅ BRANNKRAV

SPARKLING PLATESKJØTER

SPARKLING AV HJØRNER OG MOT HIMLING

Norgips hjørnebeslag brukes til utvendige hjørner, og papirstrimmel brukes til innvendige hjørner samt mot himling. Disse sparkles inn.

		METODE
INNVEDIGE HJØRNER	Strimles og sparkles 3 ganger	✓
STRIMMEL INNVEDIGE HJØRNER	Papirstrimmeln brettes langs den markerte senterlinjen før den legges på.	✓
2.E OG 3.E GANGSPARKLING INNVEDIGE HJØRNER	Sparkle først en ene siden av hjørnet, la det tørke, og siden ta den andre siden.	✓
HJØRNEBESLAG TIL UTVEDIGE HJØRNER	Norgips har forskjellige type hjørnebeslag. Hjørnebeslag kappes 10 mm kortere enn vegg høyde, og sparkles alle på samme måte.	✓
SPARKLING UTVEDIGE HJØRNER	Sparkles ut i null på platen, 2-3 ganger.	✓
TØRKE AV SPARKEL PÅ UTVEDIGE HJØRNER	Det er ikke nødvendig å vente på at den ene siden av hjørnet har tørket før man tar den andre siden.	✓
LISTEFRI LØSNING MOT TAK	Strimmel legges så ene kanten "støtes" inn mot tilstøtende konstruksjon.	✓
SPARKLING OVERGANG VEGG-TAK	Sparkles minst 2 ganger inkl. strimmel.	✓

GRUNNLEGGENDE MONTASJE

OPPNÅ BRANNKRAV

**OBS! ALDRI BRUK FUGEMASSE I HJØRNER
SOM ERSTATNING FOR SPARKEL**

LIMING MED GIPSBRUK PLATER MOT UNDERLAG

LIMING AV GIPSPLATER PÅ EKSISTERENDE VEGG

Norgips Gipsbruk brukes. Eksisterende vegg primes før montasje av plater.

Egnet for ujevne underlag.

METODE		
UNDERLAG	Skal være fast, rent, fritt fra støv, olje/fett og løstsittende puss.	✓
PRIMER	Alle underlag skal primes med egnet primer.	✓
UJEVNT UNDERLAG	Bruk Norgips Gipsbruk.	✓
JEVNE UNDERLAG	Bruk Norgips Gipsbruk. Alternativt egnet Flislim eller Monteringslim (se neste oppslag)	✓
SUGENDE UNDERLAG	Jo mer sugende underlaget er, desto bløtere må Gipsbruk-massen være.	✓
MONTERINGSTID GIPSBRUK	30-60 minutter avhengig blandingsforhold	✓
PÅLEGGING GIPSBRUK PÅ PLATE	Legges i kladder på platen, c/c 300 langs kanter og c/c 600 langs midten.	✓
MONTASJE PLATE	En plate om gangen. Sett plate på vegg og "slå" forsiktig så gipsbruken sprer seg. Kontroller løpende at platene står i lodd samt flukter med hverandre.	✓
AVSTAND TIL GULV	Hold opp platen 10-15 mm fra gulvet	✓
HERDETID	Ca 1 døgn avhengig av temperatur	✓

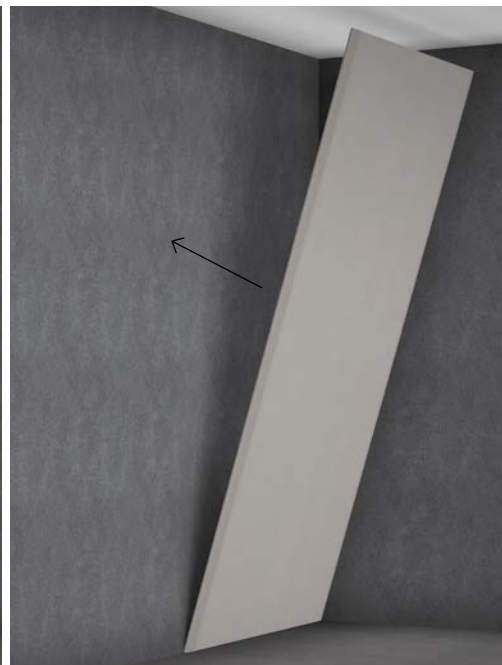

GRUNNLEGGENDE MONTASJE

OPPNÅ BRANNKRAV

LIMING MED MONTASJELIM PLATER MOT UNDERLAG

LIMING AV GIPSPLATER MOT UNDERLAG

Norgips Gipsbruk, flislim samt montaselim kan brukes. Eksisterende vegg primes før montasje av plater. Egnert for jevne underlag.

METODE		
UNDERLAG	Skal være fast, rent, fritt fra støv, olje/fett og løstsittende puss.	✓
PRIMER	Alle underlag skal primes med egnet primer.	✓
JEVNE UNDERLAG	Montaselim eller Flislim. Alternativ Norgips Gipsbruk.	✓
UJEVNE UNDERLAG	Bruk Norgips Gipsbruk. (Se oppslag på siden før.)	✓
MED MONTASJELIM	Lim langs kanter, og horisontalt "bølgete" inne på platen med avstand på 200 mm	✓
MED FLISLIM	Flislim spres ut med tannsparkel på hele platen	✓
AVSTAND TIL GULV	Hold opp platen 10-15 mm fra gulvet	✓
HERDETID MONTERT PLATE	Ca 1 døgn avhengig av temperatur	✓

GRUNNLEGGENDE MONTASJE

OPPNÅ BRANNKRAV